

Калініна С.П.
д.е.н., професор
Маріупольський державний університет
Воскобойник В.В.
аспірант
Маріупольський державний університет

НОВІТНІЙ КОНСТРУКТ ТРУДОРЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: МІГРАЦІЙНИЙ ВИМІР

Глобальні трансформації світогосподарського розвитку кардинальним чином впливають на міжнародний ринок праці. Механізми трудоворесурсного забезпечення вийшли за рамки національних економік, активізувавши зовнішні міжнародні міграційні переміщення.

Питання трудоворесурсного забезпечення на сьогодні визначають успішність економічного розвитку країн, їх місце в системі світового поділу праці. Сучасний етап світогосподарського розвитку характеризується формуванням новітнього конструкту трудоворесурсного забезпечення: в умовах глобальних трудоворесурсних асиметрій міграційні переміщення перетворюються на дійсний чинник трудоворесурсного забезпечення, зумовлюючи провідну роль економічних важелів в системі міжнародної міграції.

Міжнародна міграція сприяє стабільному функціонуванню ринку праці, вирівнюючи наявні трудоворесурсні дисбаланси, змінює світовий трудоворесурсний ландшафт, надаючи новітніх імпульсів розвитку глобалізації і впливаючи на всі аспекти функціонування світової економіки.

В рамках новітнього конструкту трудоворесурсного забезпечення залучення іноземної кваліфікованої робочої сили перетворюється на важіль стратегічного розвитку національних економік і утворює міграційний феномен, який демонструють країни постійної імміграції — *США, Канада, Австралія, Нова Зеландія*. Міграційна політика вказаних країн, національні ринки праці яких мають трудодефіцитний характер, прямо спрямована на заохочення довготермінового перебування мігрантів в країні [3, с. 13] як основи економічного зростання, але з дотриманням багатьох умов [1, с. 74], втілених в рамках міграційних преференцій. Формування преференцій в рамках міграційної політики відбувається

відповідно до запитів ринку праці, демонструючи кардинальне зростання ролі висококваліфікованої імміграції як чинника економічного зростання.

Так, за даними Бюджетного управління Конгресу *США*, частка осіб, які народились за межами *США*, становила у 2023 р. 15,2 % (2020 р. — 13,6 %). Очікується, що за період 2016-2060 рр. частка населення *США*, яке народилося в Америці, зросте на 20 %, у той час як очікуваний приріст частки населення іноземного походження становитиме 58 % [5].

Населення *Канади* у 2022 році зросло більш ніж на 1 млн. осіб (+1050110 осіб), що є найвищим показником річного темпу зростання населення (+2,7 %), починаючи з 1957 року. При цьому майже весь зафіксований приріст (95,9 %) припадав на міжнародну міграцію [4].

Чисельність мігрантів в *Австралії* протягом 1990-2020 рр. зросла майже вдвічі — з 3,96 до 7,69 млн. осіб, збільшившись у складі населення за вказаний період з 23,3 % до 30,1 % [1, с. 95].

У *Новій Зеландії* протягом 1990-2020 рр. чисельність мігрантів зросла більше, ніж у 2,6 рази — з 518 тис. осіб до 1 млн 382 тис. осіб, а їх частка в структурі населення — майже вдвічі, з 15,2 % до 28,7 %. У 2020 р. у *Новій Зеландії* мігранти становили 28,7 % загальної чисельності населення [6], що більше за показники *Австралії* (27,7 %), *Канади* (21,3 %) та *США* (15 %).

Масштабні структурні зрушення, що відбуваються на сучасному етапі розвитку ринку праці, на доповнення до традиційних форм зайнятості спричиняють виникнення нових (короткострокові контракти, посередництво через цифрові платформи, зміни в традиційних формах організації зайнятості), які зумовлені потужними взаємопов'язаними тенденціями глобалізації та цифровізації, і потребують врахування особливостей не лише фізичного, а й віртуального переміщення працівників при вирішенні питань трудоресурсного забезпечення на всіх рівнях [2, с. 164-165].

Міжнародна міграція є інтегральною характеристикою глобального розвитку. За умов дієвого регулювання міграція може здійснювати значний внесок у скорочення бідності, а також покращення рівня життя як у країнах походження, так і країнах призначення мігрантів. В той же час, за наявності неефективного управління міграційними процесами, міжнародна міграція може призвести до прямих трудоресурсних втрат в країнах походження мігрантів [3, с. 12]. Загалом на сьогодні трудоресурсний чинник перетворився на безпекову компоненту розвитку національних економік [7].

Враховуючи сутність міграції як багатовимірного явища, вивчення міжнародного досвіду формування міграційної політики є особливо важливим для України в контексті вирішення питань трудоресурсного забезпечення на етапі поствоєнного відновлення, з метою завчасного формування необхідного регуляторного базису і відповідних рамкових умов щодо залучення іноземних працівників.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Калініна, С.П., Ланська, С.П., & Подунай, В.В. (2024). Аналіз міграційної політики держав: орієнтири для України: аналіт. дослідження в рамках проекту «Візія — 2033: «Збереження і розвиток трудових ресурсів України в найближче десятиліття». URL: <https://repository.mu.edu.ua/jspui/handle/123456789/6122>.
2. Калініна, С. П., Ланська, С. П., Подунай, В. В., & Воскобойник, В. В. (2025). Глобальні трансформації трудоресурсного забезпечення: міграційний дискурс. *Вінниця: ТВОРИ*, 220 с.
3. Стаканов, Р.Д. (2014). Особливості міграційної політики розвинених країн світу в XXI ст. *Інвестиції: практика та досвід*, 15, 11-15. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/15_2014/4.pdf.
4. Canada's population estimates: Record-high population growth in 2022. Statistics Canada. (2023). <https://www150.statcan.gc.ca/n1/daily-quotidien/230322/dq230322f-eng.htm>.
5. Leonhardt, D. (2024). Recent Immigration Surge Has Been Largest in U.S. History. *The New York Times*, December, 11. <https://www.nytimes.com/2024/12/11/briefing/us-immigration-surge.html>.
6. McAuliffe, M. & Triandafyllidou, A. (eds.). (2021). World Migration Report 2022. <https://worldmigrationreport.iom.int/wmr-2022-interactive/>.
7. The transformation of the global labor market: globalization discourse. Transformations, challenges and security: collective monograph. (2024). *Mykolo Romerio Universitetas*. <https://cris.mruni.eu/cris/handle/007/49074>.